

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากที่มีการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือ อาจเป็นสถาบันอุดมศึกษาภายใต้การกำกับของรัฐ ก็ได้ โดยให้มหาวิทยาลัยในกำกับ มีการบริหารแบบอิสระ หากเป็นมหาวิทยาลัยก่อตั้งใหม่ เมื่อมีการเสนอ พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะเสนอเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นต้น ส่วนมหาวิทยาลัยเดิมที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้มีการปรับเปลี่ยน โดยมีการเสนอพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยใหม่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับไปแล้ว เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นต้น และในปี 2551 รัฐสภาก็ได้ให้ความเห็นชอบ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับเพิ่มเติมให้กับมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับมหาวิทยาลัยที่เหลืออีกนั้นก็ได้มีการเสนอพระราชบัญญัติแล้ว โดย ครม.เห็นชอบในหลักการแล้ว รอเพียงเสนอ พระราชบัญญัติ เข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป สำหรับหลักการที่ว่าด้วยการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับนั้นมีรายละเอียดดังนี้

1. เป็นนิติบุคคล
2. มีงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลแบบ Block Grant
3. มีการปรับโครงสร้างให้เกิดความคล่องตัว ดังนี้ 1) มุ่งกระจายอำนาจ 2) ปรับลดขั้นตอนการทำงาน 3) ผ่อนคลายกฎระเบียบ โดยสภามหาวิทยาลัย 4) เปิดโอกาสให้คนนอกและคนในมหาวิทยาลัยมีส่วนเข้ามาบริหารจัดการ 5) มีระบบติดตามประเมินที่เข้มแข็ง 6) มีเสรีภาพทางวิชาการ 7) มีระเบียบว่าจ้างเงินเดือน ผลตอบแทน และสวัสดิการ ที่ออกโดยสภามหาวิทยาลัย

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2547 และในช่วงที่เป็นสถาบันราชภัฏ มหาสารคามโดยคณะผู้บริหาร ในช่วงนั้นได้ร่วมกันคิดเช่นกันกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยและคณะ จึงสนใจและต้องการวิจัยศึกษาสำรวจ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน บุคลากร เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ว่ามีความเข้าใจการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับเพียงใด และมีความเป็นไปได้เพียงใดในการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจะปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจและความเป็นไปได้ในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความเข้าใจของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน บุคลากร เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน บุคลากร เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาต่อความเป็นไปได้ใน การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดังนี้

1. เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย
2. เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างความเข้าใจกับคณะผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน บุคลากร เจ้าหน้าที่และนักศึกษามหาวิทยาลัย
3. เป็นข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
4. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นองค์ความรู้เพื่อการศึกษา การอ้างอิงและการวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยสอบถามความคิดเห็นจาก ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน บุคลากร เจ้าหน้าที่ และนักศึกษารุ่นปี 4
2. สาระที่ศึกษาเกี่ยวข้องเฉพาะกับความเข้าใจ และความเป็นไปได้ในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
3. การเก็บข้อมูลจัดเก็บในระหว่างเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ 2551
4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้จากกลุ่มผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน บุคลากร เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา

ที่ปฏิบัติงานอยู่

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ถือเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง
2. คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามเป็นความคิดเห็นที่แท้จริงอย่างอิสระของบุคคลในกลุ่มตัวอย่างนั้นๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเข้าใจ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก การรับรู้จากการรับฟัง การอ่าน การพูดคุยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยจะเกี่ยวข้องกับด้านต่างๆต่อไปนี้

1.1 สถานะ ปรัชญา พันธกิจ หมายถึง สถานภาพการเป็นอยู่ขององค์กร-ความเชื่อ-ความยึดถือ ยึดหลักการดำเนินการ ตลอดจนบทบาท หน้าที่ในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1.2 โครงสร้างการบริหาร หมายถึงการจัดสายงานบังคับบัญชาในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในกำกับ

1.3 การบริหารการเงิน หมายถึงระเบียบ หลักปฏิบัติ วิธีการดำเนินการ การจัดหา การจัดสรรเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณต่างๆ

1.4 การบริหารบุคคล หมายถึงการวางแผน การสรรหา การพัฒนา การรักษามูลค่าการไว้ในองค์กรและการใช้ประโยชน์จากบุคลากร

1.5 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษา

2. ความเป็นไปได้ หมายถึง การคาดการณ์ การคาดคะเนการดำเนินการขององค์กรเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ในที่นี้จะกล่าวถึงความเป็นไปได้ในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับในด้านต่างๆต่อไปนี้

2.1 ความมั่นคงในอาชีพ หมายถึงสิ่งตอบแทน และสวัสดิการต่างๆที่ได้รับ ทำให้มีความมั่นคงในอาชีพ ความปลอดภัยในการทำงาน

2.2 ความก้าวหน้า หมายถึง โอกาสการได้พัฒนาตนเอง การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น การมีรายได้ที่สูงขึ้น ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.3 ความภูมิใจ หมายถึง ความเต็มใจ การได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไปจากการที่ได้อยู่และทำงานในองค์กร

2.4 ขวัญกำลังใจ หมายถึง ความพึงพอใจ ความตั้งใจ ความมุ่งมั่นในการทำงาน ที่จะทุ่มเท

สติปัญญา ความรู้ความสามารถ เวลา เพื่อสนองต่อเป้าหมายขององค์กร

3. ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่ทำหน้าที่ ต่อไปนี้
อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ และรองผู้อำนวยการศูนย์

4. อาจารย์ ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่เป็นอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทำหน้าที่ในการสอนที่ไม่ได้ทำหน้าที่บริหารตามข้อ 3

5. บุคลากรเจ้าหน้าที่ หมายถึง บุคลากรเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่สนับสนุนพันธกิจของมหาวิทยาลัย
6. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาภาคปกติที่ศึกษาอยู่ ปี 4 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7. มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีการบริหารจัดการที่อิสระ เพื่อให้การบริหารคล่องตัวและยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐแบบ Block grant



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY